

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	M. Mertens, L. van Daalen	Datum	10 september 2024
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	12551596
E-mail	secretariaatveiligheid@utrecht.nl	Onderwerp	Grenzen stellen, perspectief bieden: Effectindicatoren richting evaluatie 2025-2026 en financiële uitsplitsing activiteiten 2023
Bijlage(n)	1 (onderaan bijgevoegd)	Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Naar aanleiding van de [voortgangsrapportage 2023](#) van de nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden' (brief 28 november 2023, kenmerk 11870520) hebben wij u bij de behandeling in de Raadscommissie VBF op 21 maart jl. twee toezeggingen gedaan: 1. de gemeenteraad wordt nader geïnformeerd over de effectindicatoren die bij de tussentijdse evaluatie in 2025-2026 van deze aanpak worden gebruikt; en 2. de raad krijgt een financiële uitsplitsing van de ondernomen activiteiten in 2023. In deze brief komen wij tegemoet aan deze toezeggingen.

De aanpak 'Grenzen stellen, perspectief bieden' (GSPB) richt zich op het tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit. Centraal in de Utrechtse aanpak staan twee pijlers met urgente thema's en kansrijke interventies: het doorbreken van criminele carrières en het doorbreken van criminele geldstromen. Daarmee wordt ingezet op strategische doelen zoals het voorkomen van jonge aanwas en doorgroei in de criminaliteit. Zo krijgen wij ook meer inzicht in criminele verdienmodellen en fenomenen. Dit doen we, ook in een landelijke context, samen met meer dan 40 andere gemeenten die deelnemen aan het programma "Preventie met Gezag" (PmG) van het ministerie van Justitie en Veiligheid. In dat netwerk vindt de brede ontwikkeling naar "best practices" plaats zodat lokaal de meest veelbelovende instrumenten en acties worden ingezet. De Gemeente Utrecht sluit ook voor monitoring en evaluatie zo veel mogelijk aan bij het landelijke "lerende netwerk monitoring PmG". Dit netwerk wordt gecoördineerd door het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Rijker Verantwoorden in een lerende aanpak

Het tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgerelateerde criminaliteit is niet te vatten in cijfers alleen. Om die reden is met u afgesproken om 'rijker' te verantwoorden over 'Grenzen stellen, perspectief bieden'. De voortgangsrapportage 2023 is volgens deze methode vormgegeven met gebruik van verhalen, ervaringen uit de praktijk en beelden. Het is namelijk moeilijk concreet vast te stellen in hoeverre een specifieke interventie bijdraagt aan het overkoepelende doel, omdat deze onderdeel is van een totaalpakket aan samenhangende maatregelen. Bovendien is de omvang van ondermijnende criminaliteit vaak moeilijk in cijfers te vatten, omdat criminelen zoveel mogelijk 'ondergronds' werken en er een groot [dark number](#) is. De aanpak hiervan vergt een lange adem. De maatschappelijke effecten van onze inspanningen zijn niet al binnen twee jaar zichtbaar. Uiteraard hebben we ook cijfers om voortgang (deels) te kunnen monitoren. We voegen daar persoonlijke

Datum 10 september 2024
Ons kenmerk 12551596

verhalen en ervaringen aan toe en laten verschillende partijen waarmee we samenwerken aan het woord om te laten zien wat we doen.

Effectindicatoren

Jaarlijks wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de landelijke voortgang van de aanpak PmG. Over de voortgang van PmG rapporteert het ministerie feiten en cijfers over (jeugd)criminaliteit én over meerdere risicofactoren voor de leefomgeving. Denk hierbij aan criminaliteitsfactoren en bredere factoren, zoals onderwijs en sociaaleconomische status. Dit wordt voor alle deelnemende gemeenten in beeld gebracht met behulp van CBS-data. Logischerwijs sluiten we vanuit Utrecht dan ook aan bij deze landelijk gekozen indicatoren.

In maart heeft het CBS een [eerste monitor](#) gepubliceerd. Ook de Utrechtse cijfers zijn hierin opgenomen. Het ministerie werkt dit jaar samen met de deelnemende PmG-gemeenten aan een verdere ontwikkeling van deze monitor. Deze monitor wordt onderdeel van onze voortgangsrapportage. Daarnaast heeft het College van B&W voor het programma Veilige stad, onderdeel 'aanpakken en voorkomen criminaliteit', twee effectindicatoren opgenomen in de gemeentelijke begroting. De effectindicatoren van de aanpak GSPB zijn een verbijzondering daarvan en staan hieronder schematisch weergegeven.

Tabel: Effectindicatoren "Grenzen Stellen, Perspectief Bieden" (juni 2024) (NIEUW! Zijn effectindicatoren die niet eerder zijn opgenomen in de voortgangsrapportage 2023)

Strategische doelen GSPB:	Effectindicator:	Bron:
- Voorkomen jonge aanwas - Voorkomen doorgroeiers - Verbeteren perspectief jonge aanwas en doorgroeiers - Verstoren criminele activiteiten jonge aanwas, doorgroeiers en criminele families - Meer inzicht verkrijgen in criminele verdienmodellen en waar het criminele geld neerslaat in de stad - Versterken van weerbaarheid van kwetsbare branches, professionals, ondernemers en bewoners - Barrières opwerken voor criminele inmenging - Aanpakken malafide ondernemingen, facilitators en misbruik panden	Totaal aantal misdrijven per jaar	Politie
	Aandeel inwoners dat aangeeft zich wel eens onveilig te voelen in de eigen buurt	Inwonersenquête Gemeente Utrecht > eens in de 2 jaar beschikbaar
	Aantal incidenten handel, vervaardigen & bezit van softdrugs & harddrugs	Politie
	NIEUW! Verdachte jongeren (8 t/m 27 jaar), uitgesplitst naar leeftijdscategorie (8 t/m 11, 12 t/m 17, 18 t/m 22, 23 t/m 27)	CBS (PmG)
	NIEUW! Verdachte jongeren (8 t/m 27 jaar), per 10.000 inwoners (8 t/m 27 jaar)	CBS (PmG)
	NIEUW! Verdachte jongeren (8 t/m 27 jaar) uitgesplitst naar leeftijdscategorie en aantal keer dat ze geregistreerd staan (first offenders, meerplegers, veelplegers)	CBS (PmG)
	NIEUW! Verdachte jongeren (8 t/m 27 jaar) uitgesplitst naar soort misdrijf (drugs, wapens, geweld), leeftijdscategorie en aantal keer dat ze geregistreerd staan (first offenders, meerplegers, veelplegers)	CBS (PmG): in volgende release van effectindicatoren
	NIEUW! Jeugdige verdachten (8 t/m 27 jaar) met criminele familiebanden: jeugdige verdachten met ouders/familieleden die als verdachte zijn geregistreerd voor drugs/wapens/HIC-delict	CBS (PmG): in volgende release van effectindicatoren
	NIEUW! Aantal PGA-casuïstiek positief afgesloten	PGA-X Gemeente Utrecht
	NIEUW! Ontwikkeling PGA-casuïstiek op de leefgebieden (1. Financiën, 2. Identiteit, 3. Houding gedrag vaardigheden, 4. Werk en opleiding, 5. Tijdsbesteding, 6. Huisvesting, 7. (huiselijke) relaties, 8. Geestelijke gezondheid, 9. Lichamelijke gezondheid, 10. Problematisch middelen gebruik en verslaving, 11. Sociaal netwerk, 12. Politie en Justitie)	PGA-X Gemeente Utrecht .
	Aantal cliënten opgeschaald van lokale PGA naar ZVHrU	PGA-X Gemeente Utrecht
	NIEUW! Onderzoek onder de doelgroep naar ervaringen lokale PGA (nader te bepalen)	Opdracht verstrekken voor kwalitatief onderzoek
	Geschatte straatwaarde drugsgebruik: Amfetamine, Cannabis, Cocaïne, MDMA, Methamfetamine door rioolwateronderzoek.	KWR/Gemeente Utrecht

Burgemeester en wethouders

Datum 10 september 2024
Ons kenmerk 12551596

	NIEUW! MMA-meldingen: Belasting, Diefstal, Drugs, Geld, Geweld, Mensenhandel, Onbekend, Opsporing personen, Overig, Sociale zekerheid, Zeden	NL Confidential
	NIEUW! Aantal delicten gerelateerd aan geldstromen, zoals financiële delicten/afpakbedrag/witwassen	Politie en andere partners zoals FIOD / Belastingdienst
	Aantal aangehouden verdachten plofkraak, afkomstig uit Utrecht	Politie
	Aandeel inwoners dat aangeeft zich wel eens onveilig te voelen in de eigen buurt (ASW & BTNO)	Inwonersenquête Gemeente Utrecht
	NIEUW! Kennis, houding en gedrag van ondernemers en inwoners t.a.v. aantal veiligheidsthema's	Onderdeel van bredere enquête over veiligheid onder ondernemers en inwoners

Bij de aanpak GSPB kijken we achteraf naar de effecten ervan. Vooraf toetsen we alle voorlichtingen, lesprogramma's en (individuele) interventies die Utrecht aanbiedt. Ook tussentijds worden die getoetst aan recent onderzoek en aan kennis over werkzame onderdelen in hulpverlening of kennis over risico- en beschermende factoren voor afglijden in criminaliteit. Daarbij zetten we zoveel mogelijk beproefde interventies in, zoals 'Alleen Jij Bepaalt'. Voor het aanbod van interventies kijken we ook naar de lokale behoefte, en dat betekent dat niet altijd op voorhand al onderzoek gedaan is naar effectiviteit.

Financiële uitsplitsing 2023

De uitsplitsing van de ondernomen activiteiten vanuit de rijksmiddelen Preventie met Gezag en het coalitieakkoord leest u in de bijlage.

Ook de volgende middelen hebben bijgedragen aan de aanpak GSPB:

- Een aanvullende bijdrage vanuit de rijksmiddelen Preventie met Gezag (€ 397.000), die door middel van een subsidie rechtstreeks doorgezet is aan gecertificeerde instellingen. Zij gebruiken de subsidie voor de uitvoering van maatregelen van jeugdbescherming en jeugdreclassering.
- In 2023 is het resterende bedrag van het Rijk ten behoeve van het Breed Offensief Tegen ondermijnende Criminaliteit (BOTOC) besteed en verantwoord (€ 156.000). BOTOC was de voorloper van de rijksregeling Preventie met Gezag.
- Rijksmiddelen voor het project Re-integratie Officier (RIO) en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid (IPTA) 2022-2024 (€ 328.000). Dit geld zetten we in voor Utrechters die we begeleiden vanuit het programma Detentie en Terugkeer.
- Bijdrage vanuit de Regiodeal is onderdeel van Veiligheid vitale wijken (€ 337.000).

Daarnaast zetten we ook de bestaande middelen en capaciteit in zodat ze optimaal bijdragen aan het bestrijden van (ondermijnende) criminaliteit.

In de voortgangsrapportage 2024 (gepland in Q1 2025) leest u over het vervolg van de Utrechtse aanpak voor een veilige en leefbare stad. Ervan uitgaande u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

BIJLAGE:

Financiële voortgangsrapportage Grenzen Stellen, Perspectief Bieden jaarrekening 2023

Lasten

Programmasturing en domeinoverstijgende samenwerking	1.160.180
<i>waaronder</i>	
<i>Projectteam, secretaris regie en coördinatie</i>	<i>511.848</i>
<i>Inhuur specialistische kennis, o.a. communicatie, privacy jurist, verantwoording en monitoring</i>	<i>648.331</i>
Weerbaarheid en Preventie o.a. Jongerenwerk, bureau Halt	864.915
GSPB De uitvoering van persoonsgerichte aanpakken, aanpak criminele families en vakmanschap	1.716.148
<i>waaronder</i>	
<i>Inzet PGA experts, doorontwikkeling PGA en learning community</i>	<i>1.264.788</i>
<i>Proeftuin reclassering multidisciplinair team/ PGA</i>	<i>451.360</i>
Inzet werk, sport en onderwijsprojecten in de PGA	183.681
GSPB Doorbreken criminele geldstromen	1.290.994
<i>waaronder</i>	
<i>Uitvoering van projecten op gebied van geldstromen, transport en logistiek, financiële logistiek</i>	<i>311.782</i>
<i>Inzet op bestuurlijk instrumentarium</i>	<i>493.817</i>
<i>Gebiedsgerichte aanpak BNTO en ASW</i>	<i>485.395</i>
Totaal lasten	5.215.917

Baten

Baten vanuit Rijksmiddelen Preventie met Gezag	3.299.809
Totaal baten	3.299.809

Saldo ten laste van gemeentelijke middelen 1.916.108